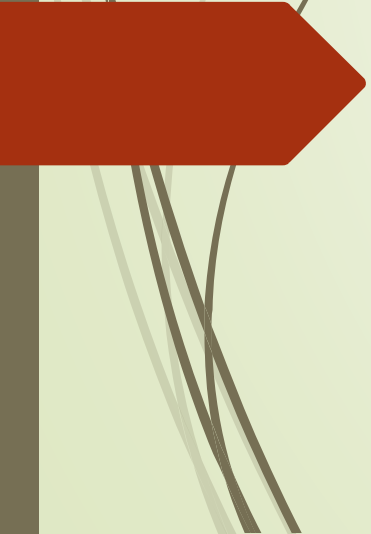

Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

clasa a 8-a

Lecția 9

clasa a 8-a

Recapitulare

LECTURA CA EXPLORARE (II)

textul nonliterar

(noțiuni studiate în clasa a 7-a)

Pentru o mai bună înțelegere a textului

Citește cu atenție următorul text
despre lectură:

Importanța lecturii în viața adolescentului

Lectura în viața adolescentului este primordială pentru că îl formează așa cum nimic altceva nu cred că reușește. Din păcate, tot mai puțini adolescenți citesc lectură particulară în timpul lor liber. Unii din lipsa timpului, alora pentru că nu le place această activitate, iar alții sunt atrași de calculator și nu de cărți. Dacă un tânăr nu citește este în primul rând vina părinților. Copiii trebuie învățați încă de mici cu acest obicei. Uneori chiar obligați. Pentru că un copil neîndrumat, foarte rar va face o astfel de activitate din propria inițiativă, de aceea este bine să le insuflăm de mici copiilor noștri iubirea pentru lectură.

Un copil neîndrumat de părinți foarte târziu își va cunoaște vocația și pasiunea pentru ceva, de aceea este bine să facem tot ce ne stă în putință pentru a călăuzi copilul către activități care să îl formeze frumos ca om. Dacă sportul și dansul mențin sănătatea fizică și îi fac disciplinați, lectura însă are mult mai multe beneficii. Poate că unii dintre voi nici nu știți cât de mult bine face să citești măcar o oră din zi, atât pentru psihic, cât și pentru suflet. Cititul este cea mai frumoasă și mai înălțătoare îndeletnicire din punctul meu de vedere și poate transforma un om la 360 de grade. Adevărat, în bine sau în rău, depinde ce citești și cum folosești informațiile pe care le asimilezi, dar per total, cartea nu aduce decât lucruri bune și frumoase.

Iată acum câteva beneficii pe care lectura le insuflă adolescentului:

- **Cititul îmbogățește vocabularul.** Nu de puține ori am întâlnit cu toții adolescenți care au dificultăți în exprimare și nu cunosc sensul multor cuvinte. Ei bine, lectura ajută adolescentul să se exprime, îl învață cuvinte noi, noi sensuri și noi informații.
- **Lectura lărgeste orizonturile.** În momentul în care citești mai multe cărți, afli lucruri nebănuite, lucruri pe care ai vrea să le trăiești, întâmplări și locuri pe care ai vrea să le cunoști. Și astfel adolescentul devine mai ambițios, își va dori să reușească în viață. Va învăța să privească lucrurile din mai multe unghiuri și nu va mai fi închistat.
- **Cititul face bine sufletului și psihicului.** Lectura unei cărți aduce liniște interioară, aduce odihnă, deconectarea de la gândurile de zi cu zi și, plus de asta, este și o terapie pentru adolescent. Dacă acesta suferă, să spunem, cititul îl va ajuta să se sustragă de la zbuciumul său, va descoperi noi posibilități. Pentru că eliberându-și creierul de stres, va găsi soluții. Cititul vindecă. Cartea înseamnă relaxare și plăcere.
- **Lectura îmbogățește cultura generală.** Foarte mulți dintre cei care citesc au o cultură generală demnă de invidiat. Școala nu reușește să acopere tot ceea ce noi ar trebui să știm, ea nu va putea niciodată să ne aducă la cunoștință tot, de aceea este esențial să citim cărți. Întotdeauna autodidacții sunt de cele mai multe ori mult mai deștepți decât cei care au mers pe un singur fir al educației. Citește orice, este bine să știi din toate câte ceva.
- **Cititul face viața mai frumoasă și mai ușoară.** Un adolescent care citește va lua din cărți tot ceea ce îl interesează și va folosi acele informații în viața de zi cu zi. Acele detalii te pot scăpa dintr-o încurcătură sau din contră te va face să fii și mai apreciat.

- **Lectura educă și disciplinează.** În toate cărțile sunt personaje bune și personaje negative. Și aproape în orice carte vedem că oamenii răi, cu multe defecte sau apucături nefaste, sfârșesc rău. Pe principiul binele învinge răul, tânărul va învăța că prin tertipuri și răutate nu va ajunge nicăieri. Și datorită cărților își va dori să fie bun, drept, muncitor.
- **Cititul evidențiază omul.** Un tânăr care citește se va putea integra oriunde și în orice grup. Datorită cunoștințelor sale va putea să poarte orice discuția și va reuși să se facă plăcut și apreciat. Cartea oferă tânărului o strălucire aparte.
- **Cărțile fac cunoscută iubirea.** Cred că pentru prima dată în viață adolescentul descoperă iubirea din cărți și astfel el va descoperi toate fețele ei. Citind, tânărul va fi îndrăgostit de iubire, își va dori iubirea în viața lui, va lupta pentru ea și va ști cum să o păstreze în viața lui. Astfel tânărul va pune mai mult preț mai pe sentiment.
- **Cititul te ajută să cunoști viața.** În cărți sunt dezbătute toate problemele omului, toate riscurile, eșecurile, împlinirile și reușitele. Citind, adolescentul va învăța să le înfrunte cu optimism și curaj. Nu va claca la prima piedică.
- **Cărțile formează.** Lectura formează un om fără doar și poate. Face dintr-un tânăr cu multe temeri, un matur de toată isprava. Face omul inteligent, romantic, respectuos, tandru, luptător, încrezător, curajos, bun, milos și așa mai departe. Practic îi arată care sunt adevăratele valori ale vieții.
- **Lectura înseamnă bogăție.** Un tânăr care citește mult va fi un om împlinit sufletește și va dobândi o spiritualitate ieșită din comun. Cărțile sunt cele mai de preț avuții, din ele află secretul reușitei.

Text adaptat după: <https://adolescentisenzationali.wordpress.com/2013/06/17/importanta-lecturii-in-viata-adolescentului/>

Pentru o mai bună înțelegere a textului...

Cuvintele subliniate în sintagmele următoare au sensul:

Lectura în viața adolescentului este primordială...

1. primordial(-ă) : de primă importanță, principal, esențial;

Pentru că un copil neîndrumat, foarte rar va face o astfel de activitate din propria inițiativă, ...

2. inițiativă : faptul de a propune, de a organiza sau de a începe o acțiune, antrenând după sine și pe alții; Expr. *Din proprie inițiativă* = fără a fi îndemnat sau silit de altul;

... de aceea este bine să le insuflăm de mici copiilor noștri iubirea pentru lectură.

3. a insufla: a provoca cuiva un anumit gând, un anumit sentiment etc.; a inspira;

Un copil neîndrumat de părinți foarte târziu își va cunoaște vocația și pasiunea pentru ceva, ...

4. vocație: aptitudine, înclinare specială pentru o anumită artă, știință sau profesiune; predispoziție, chemare;

... lectura însă are mult mai multe beneficii.

5. beneficiu/-ii: câștig, profit sau folos pe care-l are cineva din ceva;

Cititul este cea mai frumoasă și mai înălțătoare îndeletnicire ...

6. îndeletnicire: meserie, profesie; ocupație. 2. preocupare, grijă;

... depinde ce citești și cum folosești informațiile pe care le asimilezi,...

7. a asimila : a-și însuși cunoștințe, idei.

Jocul cuvintelor

Folosind *Dicționarul explicativ al limbii române* (<https://dexonline.ro>), stabilește sensul din text al următoarelor cuvinte, expresii: **închistat/-ă**, **autodidact**, **a se sustrage**, **nefast/-ă**.

Integrează cuvintele noi în enunțuri de minimum 5 cuvinte:

REZOLVARE:

- **închistat/-ă** : izolat/-ă;

Prietenul meu a rămas închistat din cauza jocurilor la calculator.

- **autodidact**: persoană care s-a instruit singură, în afara școlii și fără profesori;

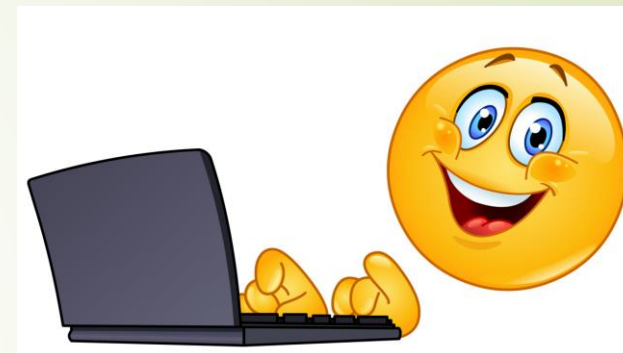
Radu e expert în astronomie, deși e autodidact.

- **a se sustrage** : a se abate de la ceva; a căuta să scape;

Colegul nostru se sustrage în continuu de la sarcina primită.

- **nefast/-ă** : care aduce nenorocire, necaz, supărare; dăunător, fatal.

Numărul 13 este nefast, după unii.

Potrivește cuvintele selectate din text cu antonimele lor:

1. particular

2. liber

3. atras

4. tânăr

5. beneficii

6. disciplinat

7. suflet

8. dificultate

a. bătrân

b. trup

c. ușurință

d. tineri

e. respins

f. daune

g. general

h. captiv

i. indisciplinat

REZOLVARE:

Antonimele cuvintelor selectate din text:

1. particular

2. liber

3. atras

4. tânăr

5. beneficii

6. disciplinat

7. suflet

8. dificultate

a. bătrân

b. trup

c. ușurință

d. îmbunătățiri

e. respins

f. daune

g. general

h. captiv

i. indisciplinat

Exercițiul 1

Stabilește, pe baza textului, dacă următoarele afirmații sunt adevărate (**A**) sau false (**F**):

1. Mulți adolescenți nu cunosc sensul unor cuvinte . A / F
2. Adolescentul care citește nu va învăța să privească lucrurile din mai multe unghiuri și va fi închistat. A / F
3. Cititul poate fi asemenea unui medicament. A / F
4. Cititul te face mai puternic. A / F

REZOLVARE:

Stabilește, pe baza textului, dacă următoarele afirmații sunt adevărate (A) sau false (F).

Mulți adolescenți nu cunosc sensul unor cuvinte .

A / F

Nu de puține ori am întâlnit cu toții adolescenți care au dificultăți în exprimare și nu cunosc sensul multor cuvinte.

2. Adolescentul care citește nu va învăța să privească lucrurile din mai multe unghiuri și va fi închistat.

A / F

Va învăța să privească lucrurile din mai multe unghiuri și nu va mai fi închistat.

3. Cititul poate fi asemenea unui medicament.

A / F

Pentru că eliberându-și creierul de stres, va găsi soluții. Cititul vindecă. Cartea înseamnă relaxare și plăcere.

4. Cititul te face mai puternic.

A / F

În cărți sunt dezbătute toate problemele omului, toate riscurile, eșecurile, împlinirile și reușitele. Citind, adolescentul va învăța să le înfrunte cu optimism și curaj. Nu va claca la prima piedică.

Exercițiul 2

Pe baza textului dat, creează o informație corectă, legând enunțul din coloana A de perechea din coloana B:

A

1. Lectura lărgeste orizonturile
2. Lectura unei cărți e și o terapie
3. Cărțile formează
4. Cărțile fac cunoscută iubirea

B

- a. pentru că aduce liniște interioară, aduce odihnă, deconectarea de la gândurile de zi cu zi .
- b. pentru că arată care sunt adevăratele valori ale vieții.
- c. pentru că citind, tânărul își va dori iubirea în viața lui, va lupta pentru ea și va ști cum să o păstreze.
- d. pentru că din cărți se pot afla lucruri nebănuite, lucruri pe care ai vrea să le trăiești, întâmplări și locuri pe care ai vrea să le cunoști.
- e. pentru că un tânăr citit se va putea integra oriunde și în orice grup.

REZOLVARE:

A

B

1. **Lectura lărgeste orizonturile d. pentru că din cărți se pot afla lucruri nebănuite, lucruri pe care ai vrea să le trăiești, întâmplări și locuri pe care ai vrea să le cunoști.**

(În momentul în care citești mai multe cărți, afli lucruri nebănuite, lucruri pe care ai vrea să le trăiești, întâmplări și locuri pe care ai vrea să le cunoști.)

2. **Lectura unei cărți e și o terapie a. pentru că aduce liniște interioară, aduce odihnă, deconectarea de la gândurile de zi cu zi .**

(Dacă acesta suferă, să spunem, cititul îl va ajuta să se sustragă de la zbuciumul său, va descoperi noi posibilități. Pentru că eliberându-și creierul de stres, va găsi soluții. Cititul vindecă. Cartea înseamnă relaxare și plăcere.)

3. **Cărțile formează b. pentru că arată care sunt adevăratele valori ale vieții.**

(Face dintr-un tânăr cu multe temeri, un matur de toată isprava. Face omul inteligent, romantic, respectuos, tandru, luptător, încrezător, curajos, bun, milos.)

4. **Cărțile fac cunoscută iubirea c. pentru că citind, tânărul își va dori iubirea în viața lui, va lupta pentru ea și va ști cum să o păstreze.**

(Cred că pentru prima dată în viață adolescentul descoperă iubirea din cărți și astfel el va descoperi toate fețele ei.... Citind, tânărul va fi îndrăgostit de iubire, își va dori iubirea în viața lui, va lupta pentru ea și va ști cum să o păstreze în viața lui.)

Rezolvare: 1-d; 2-a; 3-b; 4-c.

**Recitește textul și alege litera corespunzătoare răspunsului
corect:**

- **Lectura educă și disciplinează.** În toate cărțile sunt personaje bune și personaje negative. Și aproape în orice carte vedem că oamenii răi, cu multe defecte sau apucături nefaste, sfârșesc rău. Pe principiul binele învinge răul, tânărul va învăța că prin tertipuri și răutate nu va ajunge nicăieri. Și datorită cărților își va dori să fie bun, drept, muncitor.
- **Cititul evidențiază omul.** Un tânăr care citește se va putea integra oriunde și în orice grup. Datorită cunoștințelor sale va putea să poarte orice discuția și va reuși să se facă plăcut și apreciat. Cartea oferă tânărului o strălucire aparte.
- **Cărțile fac cunoscută iubirea.** Cred că pentru prima dată în viață adolescentul descoperă iubirea din cărți și astfel el va descoperi toate fețele ei. Citind, tânărul va fi îndrăgostit de iubire, își va dori iubirea în viața lui, va lupta pentru ea și va ști cum să o păstreze în viața lui. Astfel tânărul va pune mai mult preț mai pe sentiment.
- **Cititul te ajută să cunoști viața.** În cărți sunt dezbătute toate problemele omului, toate riscurile, eșecurile, împlinirile și reușitele. Citind, adolescentul va învăța să le înfrunte cu optimism și curaj. Nu va claca la prima piedică.
- **Cărțile formează.** Lectura formează un om fără doar și poate. Face dintr-un tânăr cu multe temeri, un matur de toată isprava. Face omul inteligent, romantic, respectuos, tandru, luptător, încrezător, curajos, bun, milos și așa mai departe. Practic îi arată care sunt adevăratele valori ale vieții.
- **Lectura înseamnă bogăție.** Un tânăr care citește mult va fi un om împlinit sufletește și va dobândi o spiritualitate ieșită din comun. Cărțile sunt cele mai de preț avuții, din ele află secretul reușitei.

Exercițiul 3

Lectura educă și disciplinează tânărul, deoarece

- a. în cărți sunt personaje negative.*
- b. în cărți sunt personaje pozitive.*
- c. datorită cărților își va dori să fie bun, drept, muncitor.*

REZOLVARE:

1. Lectura educă și disciplinează tânărul, deoarece:
 - a. *în cărți sunt personaje negative;*
 - b. *în cărți sunt personaje pozitive;*
 - c. *datorită cărților își va dori să fie bun, drept, muncitor.*

(„În toate cărțile sunt personaje bune și personaje negative. Și aproape în orice carte vedem că oamenii răi, cu multe defecte sau apucături nefaste, sfârșesc rău. Pe principiul binele învinge răul, tânărul va învăța că prin tertipuri și răutate nu va ajunge nicăieri. Și datorită cărților își va dori să fie bun, drept, muncitor.”).

Exercițiul 4

Cititul evidențiază omul, deoarece

- a. un tânăr citit nu se va putea integra în niciun grup.*
- b. un tânăr citit se va putea integra oriunde și în orice grup.*
- c. nu va avea teme comune de discuție cu ceilalți.*

REZOLVARE:

Cititul evidențiază omul, deoarece

- a. *un tânăr citit nu se va putea integra în niciun grup;*
- b. *un tânăr citit se va putea integra oriunde și în orice grup;*
- c. *nu va avea teme comune de discuție cu ceilalți.*

(„Un tânăr care citește se va putea integra oriunde și în orice grup. Datorită cunoștințelor sale va putea să poarte orice discuția și va reuși să se facă plăcut și apreciat. Cartea oferă tânărului o strălucire aparte.”).

Exercițiul 5

Lectura înseamnă bogăție, deoarece

- a. cărțile valorează mult.*
- b. un om citit are avere.*
- c. un tânăr care citește mult va fi un om
împlinit sufletește.*

REZOLVARE:

Lectura înseamnă bogăție, deoarece

- a. cărțile valorează mult.*
- b. un om citit are avere.*
- c. un tânăr care citește mult va fi un om împlinit sufletește.*

(„Un tânăr care citește mult va fi un om împlinit sufletește și va dobândi o spiritualitate ieșită din comun. Cărțile sunt cele mai de preț avuții, din ele afli secretul reușitei.”).

Exercițiul 6

Completează, pe baza textului, următorul tabel cu termeni din câmpul semantic/lexical al *lecturii*:

[illegible]

REZOLVARE

Completează, pe baza textului, următorul tabel cu termeni din câmpul semantic/lexical al *lecturii*:

l e c t u r a	Termeni, cuvinte
	a citi
	a călăuzi
	beneficii
	înălțător
	cititor
	a îmbogăți
	a forma
	a lărgi
	cultura generală

Pentru o mai bună înțelegere a textului...

Recitește textul și răspunde la următoarele întrebări:

- 1. Care este situația lecturii în zilele de azi?
- 2. Care este timpul aproximativ recomandat pentru lectură într-o zi?
- 3. În ce mod îmbogățește lectura vocabularul adolescentului?
- 4. Din ce motiv e nevoie să citim pentru îmbogățirea culturii generale?
- 5. În ce mod se apropie lumea cărților de viața reală?

REZOLVARE:

1. Care este situația lecturii în zilele de azi?

- *Din păcate, tot mai puțini adolescenți citesc.*
- *(„Lectura în viața adolescentului este primordială pentru că îl formează așa cum nimic altceva nu cred că reușește. Din păcate, tot mai puțini adolescenți citesc lectură particulară în timpul lor liber.”).*

REZOLVARE:

2. Care este timpul aproximativ recomandat pentru lectură într-o zi?

- **Timpul aproximativ recomandat pentru lectură într-o zi este de o oră.**
- *(„ Poate că unii dintre voi nici nu știți cât de mult bine face să citești măcar o oră din zi, atât pentru psihic, cât și pentru suflet. ”)*

REZOLVARE:

3. În ce mod îmbogățește lectura vocabularul adolescentului?

Îl ajută să se exprime mai nuanțat, să afle sensuri și informații noi.

- („...lectura ajută adolescentul să se exprime, îl învață cuvinte noi, noi sensuri și noi informații.”)

REZOLVARE:

4. Din ce motiv e nevoie să citim pentru îmbogățirea culturii generale?

- **E nevoie să citim pentru îmbogățirea culturii generale, deoarece școala nu ne poate oferi toate cunoștințele de care avem nevoie în viață.**
- *(„Foarte mulți dintre cei care citesc au o cultură generală demnă de invidiat. Școala nu reușește să acopere tot ceea ce noi ar trebui să știm, ea nu va putea niciodată să ne aducă la cunoștință tot, de aceea este esențial să citim cărți. Întotdeauna autodidacții sunt de cele mai multe ori mult mai deștepți decât cei care au mers pe un singur fir al educației.”).*

REZOLVARE:

5. În ce mod se apropie lumea cărților de viața reală?

- **Cititul ajută la cunoașterea vieții reale.**
- („În cărți sunt dezbătute toate problemele omului, toate riscurile, eșecurile, împlinirile și reușitele. Citind, adolescentul va învăța să le înfrunte cu optimism și curaj. Nu va claca la prima piedică.”)

Exercițiul 7

Alege litera corespunzătoare răspunsului corect:

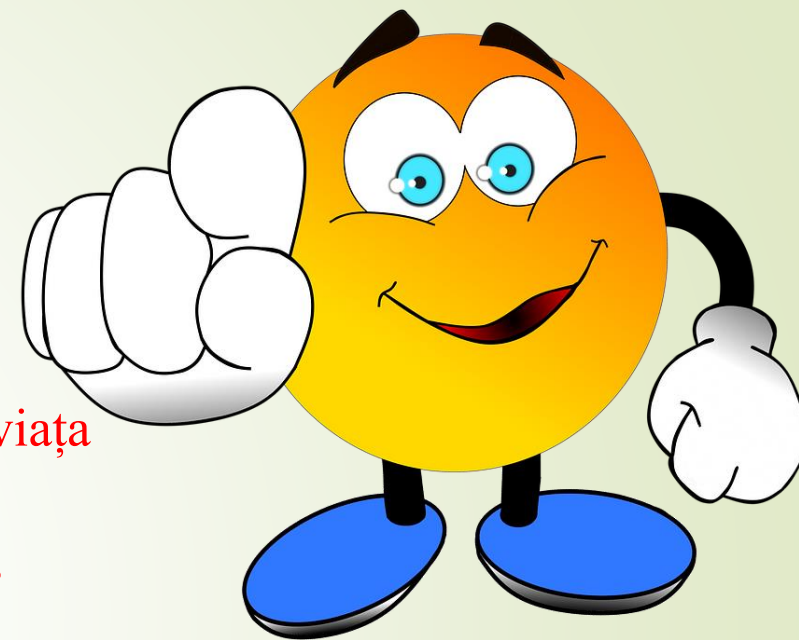
- Textul dat este unul nonliterar, deoarece
- a. se bazează pe imaginație;
- b. se bazează pe transmiterea emoțiilor;
- c. se bazează pe realitate;
- d. se bazează pe prezența personajelor.

Rezolvare: 1-c.

Amintiți-vă!

► Textul nonliterar

- se bazează pe **realitate**; (efectele cititului în viața adolescenților);
 - Se referă la **persoane reale**; (adolescenții);
 - folosește un **limbaj accesibil**, majoritatea cuvintelor apar **cu sensul lor de bază**; („În cărți sunt dezbătute toate problemele omului, toate riscurile, eșecurile, împlinirile și reușitele. Citind, adolescentul va învăța să le înfrunte cu optimism și curaj. Nu va claca la prima piedică.”);
 - transmite **un mesaj particular** (informațiile despre importanța cititului în viața tinerilor).

Exercițiul 8

Alege litera corespunzătoare răspunsului corect:

➡ 1. În cărți sunt toate problemele omului.

- a. prezentat;
- b. prezentați;
- c. prezentată;
- d. prezentate.

Rezolvare: 1-d.

Exercițiul 9

Alege litera corespunzătoare răspunsului corect:

➤ 2. Un adolescent citit cult.

a. voi fi ;

b. va fi ;

c. vei fi;

d. vor fi.

Rezolvare: 2-b.

Exercițiul 10

Alege litera corespunzătoare răspunsului corect:

➡ 3. Adolescenților cărțile care prezintă viața reală .

- a. le place ;
- b. îi place;
- c. le plac;
- d. îi plac.

Rezolvare: 3-c.

Exercițiul 11

Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a indica dacă este „adevărat” sau „fals”.

În enunțul „În zilele de azi tinerii citesc puțin.”:

ENUNȚUL	ADEVĂRAT	FALS
este un predicat nominal.		
sunt două complemente circumstanțiale de timp.		
este un atribut.		

REZOLVARE:

În enunțul „În zilele de azi tinerii citesc puțin.”:

ENUNȚUL	ADEVĂRAT	FALS
este un predicat nominal.		X
sunt două complemente circumstanțiale de timp.		X
este un atribut.	X	

Ne exprimăm?!

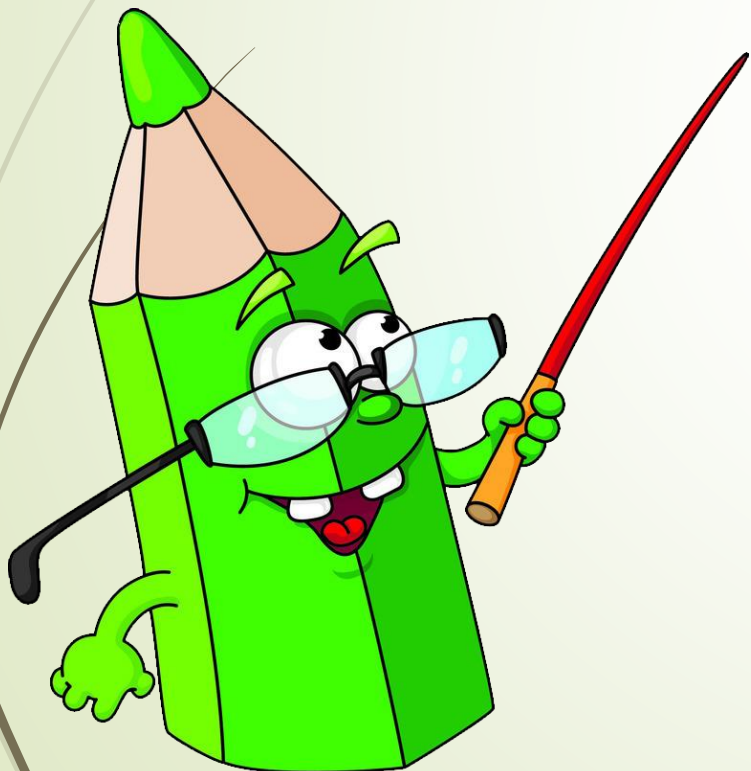
Citește cu atenție textul pe care l-a scris un adolescent despre obiceiurile sale de lectură:

În fiecare zi când m-ă trezesc m-ă gândesc la ce a-și dorii să citesc. Eri am găsit un revist de spre autoturisme dar mam gândit, că ar fii m-ai bine o carte interesant. Am rugat prieten mea să-m-i recomandă una!

Ajută-l să scrie un text corect!

Ne exprimăm corect!

În fiecare zi când mă trezesc mă gândesc la ce mi-aș dori să citesc. Ieri am găsit o revistă despre autoturisme, dar m-am gândit că ar fi mai bună o carte interesantă. Am rugat-o pe prietena mea să-mi recomande una!

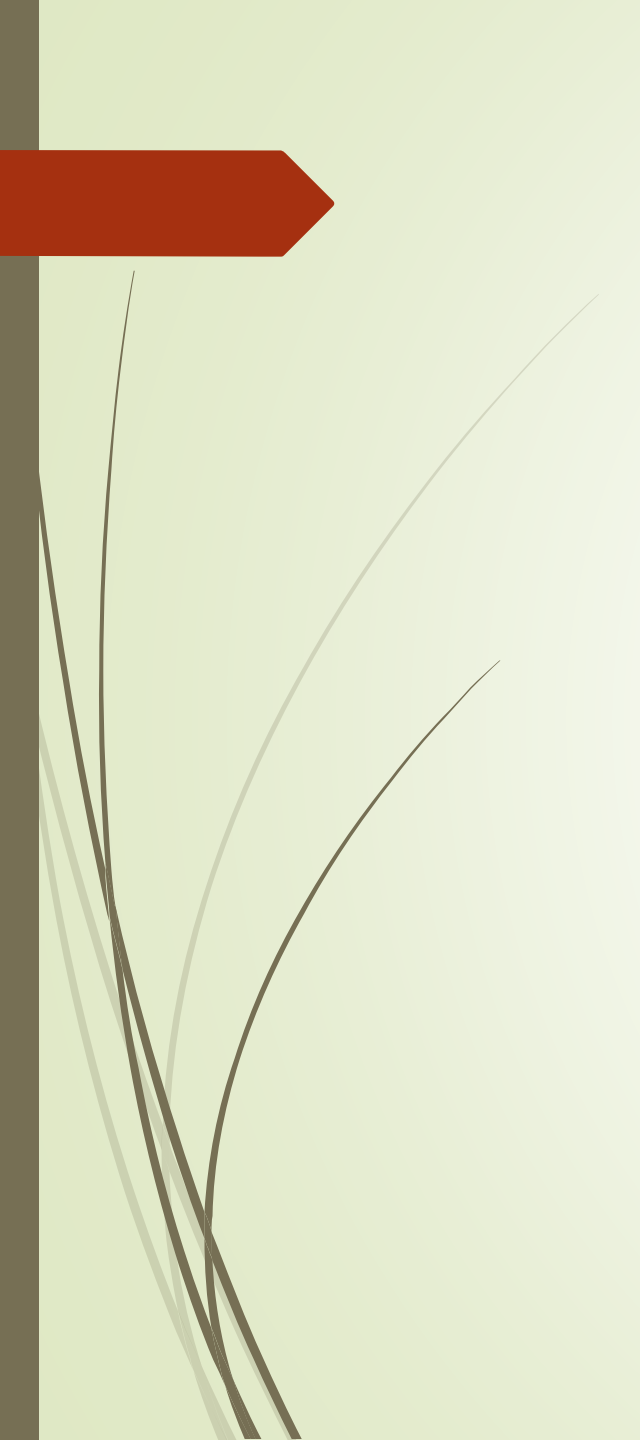
LECTURĂ

Scrie după dictare următorul text:

Lectura e foarte importantă în viața fiecărui adolescent. Ne dezvoltă uman, ne lărgeste orizontul cunoașterii și ne ghidează în viață. Un om cult întotdeauna e mai bogat decât unul necitit.

Sper că mulți vor citi și în anii care urmează!

Suportul de curs a fost realizat de
prof. Forgó Éva Erika, de la **Liceul Teoretic „Bolyai Farkas”** din
Tg.-Mureș, și a fost prezentat în cadrul emisiunii „TELESULI” de
prof. Szócs Imre de la **Liceul Teoretic „Bolyai Farkas”** din Tg.-
Mureș.